

Geir Winje

Moderne satanisme

«Satankirkens medlemmer bruker altså blasfemi som virkemiddel for å distansere seg fra kristne verdier og forestillinger»

Det er med satanismen som med narkotika: De fleste sier at det er farlig, men få vet hva det egentlig er. Selv om satanismen ikke er like mye fremme i media som på 90-tallet, dukker den stadig opp – blant annet når Tønsbergs Blad skriver om Framferd og Hammerslagfestivalen.

For moderne satanister kan Satan være så mangt. For noen er han en person, men for de fleste er han et prinsipp. Vi kan for øvrig dele dagens satanister i to hovedgrupper: Noen har et magisk virkelighetssyn og kombinerer satanisme med okkultisme. Andre gjør ikke det, men opplever satanismen som et moderne livssyn med vekt på å utvikle den menneskelige vilje.

Det finnes egentlig like mange former for satanisme som det finnes satanister. Slik er det med alle (post) moderne religions- og livssynsformer. I det følgende vil jeg presentere noen elementer i satanismen slik den er utformet av Anton LaVey, vår tids mest innflytelsesrike satanist. På 1960-tallet grunnla han Satankirken og ga ut "Satans bibel". Her hevder han at Satan i og for seg ikke finnes, men at satanskikkelsen likevel kan tas i bruk som et symbol for de mørke kreftene i menneskesinnet. Disse kreftene er "mørke" fordi de i vår kristne kultur er undertrykte. Målet med satanismen er å frigjøre dem.

LaVeys mest kjente definisjon på Satan er i ni ledd, og lyder som følger:

Satan representerer:

- 1. Nytelse i stedet for avholdenhet.*
- 2. Vitalitet i stedet for åndelige drømmer.*
- 3. Fordomsfri kunnskap i stedet for hyklersk selvbedrag.*
- 4. Godhet mot dem som fortjener det i stedet for å sløse kjærlighet til utakknevlige.*
- 5. Hevn i stedet for å vende det andre kinnet til.*
- 6. Ansvarlighet for de ansvarlige i stedet for å bry seg om "psykiske vampyrer".*
- 7. Mennesket er et vanlig dyr – verken bedre eller verre enn andre dyr – som på grunn av sine evner og muligheter er blitt det mest fordervede av alle dyr.*
- 8. Alle såkalte "synder", fordi de leder til fysisk, mental eller følelsesmessig tilfredsstillelse.*
- 9 Satan har alltid vært kirkens beste venn, i det han har sørget for at den har hatt noe å drive med.*

LaVey definerer altså Satan som menneskelige egenskaper, diametralt motsatte av de egenskapene som den kristne kirke ønsker å fremelske. I tråd med en popularisert og kanskje misforstått darwinisme eller freudianisme fremmer han et menneskesyn som for mange kan virke mer realistisk enn kristendommens.

I Satankirken foregår mye rart, blant annet sorte messer, som enkelt sagt er parodier på kristne gudstjenester. De kan gjennomføres på mange måter, men et poeng er å sette det hele på hodet, å gjøre alt omvendt. Det vil si at en i en "bakvendt" messe erstatter nattverden med et blasfemisk måltid for å distansere eller frigjøre seg fra det kristne sakramentet. I stedet for en ydmyk trosbekjennelse, kan en gjennomføre en stolt syndsbejennelse. I stedet for "Fader vår" kan en be en bønn til den motsatte guden (Satan) om de motsatte verdiene. I stedet for kristne salmer kan en synge blasfemiske salmer eller hymner til Satan. Osv.

Satankirkens medlemmer bruker altså blasfemi som virkemiddel for å distansere seg fra kristne verdier og forestillinger. En er ikke fri fra kristendommens grep før en kan gjøre narr av den. Det finnes ikke noe fast opplegg for sorte messer, selv om mange bøker og websider foreslår visse ordninger. Kreative satanister kan selv konstruere sine messer, og bare fantasien setter grenser for virkemidlene.

En annen virksomhet i Satankirkens regi er ritualmagi, det vil si ritualer der hensikten for deltakerne er å påvirke seg selv. LaVey gir mange eksempler, blant annet det såkalte "hat-ritualet". Her konsentrerer deltakerne seg om en person som en i gruppen hater, og samler sin kollektive energi i en "stråle" av hat. Ofte brukes kostymer, dramatisering, musikk, rituelle gjenstander eller andre hjelpemidler. Blant andre ritualer kan nevnes "lystritualet" og "omsorgsritualet". Hensikten med ritualene er å utvikle og ikke skamme seg over eget hat, egne lyster eller behovet for å gi og motta omsorg. Slike menneskelige kvaliteter anses som sunne og naturlige, selv om de kan være undertrykte innenfor den kristne kultur.

Anton LaVey lanserte mange slagord og prinsipper, også på etikkens område. Hans "Lex Satanicus" er en etisk kodeks som mange satanister har latt seg inspirere av:

*1 Ikke si hva du mener eller gi råd
hvis du ikke blir spurt*

*2 Ikke del dine problemer med andre
hvis du ikke er sikker på at de vil
høre om dem.*

*3 Når du er i en annens hi skal du
vise ham respekt. Hvis ikke, skal du
ikke besøke ham.*

*4 Hvis en gjest i ditt hi plager deg,
skal du behandle ham ondt og uten
nåde*

5 Ikke gjør seksuelle tilnærmelser hvis du ikke får "paringssignalet".

6 Ikke ta noe som ikke tilhører deg, unntatt hvis det er en byrde som den andre ber deg om å bli befridd fra.

7 Anerkjenn magiens kraft hvis den har hjulpet deg til å innfri dine ønsker. Hvis du fornekker magiens kraft etter å ha brukt den på en vellykket måte, vil du miste alt du har vunnet.

8 Ikke klag på noe du ikke behøver å lide under.

9 Ikke skad små barn.

10 Ikke drep ikke-menneskelige dyr, unntatt hvis du angripes eller trenger mat.

11 Ikke bry andre når du beveger deg i åpent terreng. Hvis noen plager deg, så be ham om å stoppe. Hvis han ikke stopper, så ødelegg ham.

Ordvalget i disse budene gir assosiasjoner til dyreriket, ikke ulikt ordbruken i Desmond Morris' populærvitenskapelig bok "Den nakne apen", som også ble utgitt på 60-tallet. Mange moderne mennesker kan nok underskrive på disse budene, muligens med unntak av nummer 7. Om vi her erstatter begrepet "magi" med "virkemiddel", kan budet gjelde for eksempel penger. Satanismens etikk ligger derfor – så vidt jeg kan se – nærmere folks hverdagsetikk enn for eksempel Bergprekenen.